

Jaarstukken 2020

13-07-2021

Algemeen

Geachte gemeenteraad,

Het jaar 2020 was anders dan alle andere die we hebben meegemaakt. In het voorjaar sloeg corona toe waardoor het dagelijks leven van alle inwoners, jong en oud, ondernemers, bedrijven en verenigingen anders uit kwam te zien. Onzekerheid over gezondheid en inkomen was en is aan de orde van de dag. Juist in deze tijd blijkt onderlinge verbondenheid, het vormen van een gemeenschap en het hebben van oog voor elkaar van groot belang. We gaven hier als gemeente invulling aan door de mensen die dat nodig hadden een helpende hand te bieden, initiatieven te ontplooien of te ondersteunen en adequaat te handelen op basis van landelijke en regionale beslissingen. Er werd uitvoering gegeven aan de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo), een speciale informatievoorziening voor (kwetsbare) gezinnen werd opgezet, noodopvang werd georganiseerd, communicatie over de maatregelen werd verzorgd om doelgroepen zo goed als mogelijk te informeren, bloemen werden bezorgd namens raad en college aan mensen in de “frontlinie” en betalingsregelingen werden getroffen: zo waren er in 2020 tal van acties van en door de samenleving en de gemeente. Ook de gemeentelijke organisatie stak een tandje bij, zorgde dat de dienstverlening op peil bleef in coronatijd en medewerkers toonden zich flexibel en betrokken.

Wij kijken hoopvol vooruit naar een eind aan de gezondheidscrisis. De nasleep van deze crisis en de mogelijke sociale en economische gevolgen zullen we waarschijnlijk nog enkele jaren merken. Wij hebben vertrouwen dat we dit samen met de diemense gemeenschap goed kunnen opvangen.

Bij aanvang van het jaar 2020 waren de ambities omvangrijk. Ambities om de duurzame samenleving in Diemen te versterken, van voorzieningen, woningbouw, veiligheid, duurzaamheidsmaatregelen tot een sociaal Diemen voor iedereen. Ondanks de corona-omstandigheden hebben we in Diemen stappen kunnen zetten op deze thema's. Er is gewerkt aan een sociaal en divers Diemen, aan groen, duurzaam- en toekomstbestendigheid en ook een zelfstandig en toegankelijk Diemen. Dit vormde de leidraad voor het coalitieakkoord 2018 en op deze zaken gaan we in het vervolg van deze aanbiedingsbrief nader op in.

Sociaal en divers

Bij de begroting voor 2020 schreven we dat we in Diemen zorgen voor mensen die dat nodig hebben. Dat we in Diemen de veelzijdigheid koesteren en hier verder invulling aan willen geven. In coronatijd kwam dit nadrukkelijk tot uiting. Zorgen voor de mensen die het extra moeilijk hebben en doen wat mogelijk is voor hen.

Hulpvraag als gevolg van coronatijd

In 2020 is intensief contact gehouden met netwerkpartners en uitvoerende teams om de mogelijke toename van de hulpvraag te volgen in het sociaal domein. Professionals hebben gemerkt dat de aanhoudende onzekerheid leidt tot meer zorg over bepaalde groepen, waaronder gezinnen in een stressvolle situatie, jongeren, vereenzaming onder ouderen, maar ook studenten. Het zijn signalen waarbij we vermoeden dat het op langere termijn duidelijk merkbare effecten zal hebben. In 2020 heeft het niet geleid tot een sterke toename wat betreft hulpvragen.

Jeugdzorg

Onderzoek van de VNG laat zien dat gemeenten zo'n € 1,7 miljard meer uitgeven aan jeugdzorg dan ze aan middelen ontvangen. Ook de gemeente Diemen heeft sinds 2018 te maken gekregen met tekorten op de jeugdzorg. In de begroting 2020 is € 5,5 miljoen opgenomen voor specialistische jeugdzorg, met in de 4^e kwartaalbrief nog eens een incidentele ophoging van € 0,7 miljoen. Er zijn verschillende oorzaken voor de gestegen uitgaven aan specialistische jeugdzorg, zoals de toename van het aantal cliënten (in Diemen versterkt door de bevolkingsgroei) en de toegenomen complexiteit van de problematiek bij jeugdigen. Verder zien we een toename van het aantal jeugdigen dat voorheen binnen de Wet langdurige zorg (Wlz), Wmo of Kinderopvang werd geholpen. Daarnaast werden er in 2020 nog veel rekeningen uit voorgaande jaren ingediend door jeugdzorgaanbieders. Inmiddels zijn er maatregelen genomen, waardoor jeugdzorgaanbieders niet meer met een dergelijke grote vertraging kunnen declareren.

Er is en wordt veel in gang gezet met als doel kosten voor de jeugdhulp te beheersen en om dit nog meer handen en voeten te geven wordt de financiële beheersbaarheid op het terrein van jeugdhulp als onderdeel gezien van een groter programma over financiële beheersbaarheid van het sociaal domein, waar momenteel binnen de gemeente Diemen aan gewerkt wordt. Vanaf 2022 sluit Diemen samen met Ouder-Amstel en Uithoorn aan bij het nieuwe jeugdzorgstelsel (meer gericht op kostenbeheersing) dat begin 2021 al gestart is in Amsterdam. Tegelijkertijd moeten we ons ervan bewust zijn dat we als gemeente verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de Jeugdwet, maar er beperkt grip op hebben. De uitgaven blijven daarom een financieel risico vormen, mede als gevolg van een stijging in de aantallen jeugdigen en de complexe problematiek.

Woningbouw

In 2020 zijn er wederom stappen gezet op het gebied van woningbouw. De bouw op Holland Park en Plantage de Sniep gaat gestaag door. In 2020 lag de focus op de bouw van de laatste deelplannen (in en rond de tramlus met naast vrije sector huur ook 106 sociale huurwoningen, Villa Lotta) en het woonrijpmaken rondom deze gebieden. Het project Holland Park bestaat uit de volgende deelprojecten:

- Campus Diemen-Zuid, een studentencampus met verschillende commerciële functies;
- Holland Park, een woongebied met circa 2.100 woningen;
- Holland Park West, een woongebied met circa 700 woningen en een brede school;
- Holland Park Zuid, een woongebied met circa 1.500 woningen.

Campus Diemen-Zuid en Holland Park bevinden zich in de uitvoeringsfase en bouwplannen zijn voor een aanzienlijk deel gerealiseerd. Voor Holland Park West liggen afspraken vast over een verplicht aandeel sociaal (30%) en middeldure huur (24%) vast en is de uitvoering in ontwikkeling. In het bestemmingsplan Holland Park Zuid is vastgelegd dat het programma minimaal 30% sociale huurwoningen en 20% middeldure huurwoningen bevat.

De al enkele jaren voortdurende forse groei van het aantal woningen en inwoners leidt tot meer levendigheid in de diemense samenleving. Door de verbreding van het (financiële) draagvlak kunnen we investeren in het verbeteren en uitbreiden van gemeentelijke voorzieningen. Maar ook onze verenigingen, winkeliers en horeca hebben profijt van een groter draagvlak.

Diversiteit

In 2020 werd het diversiteitsbeleid vastgesteld door de raad nadat er in 2019 en 2020 met veel partijen is gesproken. Veel van de activiteiten die beschreven staan in de nota zetten in op ontmoeting en verbinding, om zo een "diversiteitsnetwerk" op te bouwen. Fysieke ontmoetingen konden niet plaatsvinden in 2020. Duidelijk werd dat moest worden ingezet op digitale bijeenkomsten. Begin 2021 heeft een kick-off plaatsgevonden. Daarnaast is er

een aantal acties uitgezet: zo heeft de week van respect in digitale vorm plaatsgevonden, is voor het eerst de Mensenrechtenvlag gehesen en zijn de voorbereidingen voor de cursus politiek actief in gang gezet. Ook is er gewerkt aan de publieksvriendelijke versie van de vastgestelde nota.

Groen en duurzaam

Ook in coronatijd hebben we verder gewerkt aan een Diemen waar we niet alleen nu profijt van hebben, maar ook in de toekomst. Er is gewerkt aan behoud van groen, een toename van groen in de wijken bij herinrichtingen en er is gewerkt aan de invulling van de duurzaamheidsagenda.

Duurzaamheidsprogramma

In het jaarverslag dat voor u ligt wordt in de paragraaf 'Duurzaamheid' uitgebreid gerapporteerd over de acties die zijn opgenomen in de duurzaamheidsagenda. Een belangrijk onderdeel is de Regionale Energiestrategie. Overal in Nederland wordt momenteel gewerkt aan Regionale Energiestrategieën. In de Regionale Energiestrategie (RES) wordt bepaald waar in 2030 grootschalig duurzame energie kan worden opgewekt met zonne- en windenergie. In de regio Noord-Holland Zuid, waar Diemen deel van uitmaakt, is de ambitie om 2,7 TWh op te wekken in 2030. Daaraan wil Diemen ook een bijdrage leveren. In juli is de Concept-RES opgeleverd. Daarin staan globale zoekgebieden voor wind- en zonne-energie. Om deze te concretiseren is een aantal vervolgstappen gezet. Er zijn ruimtelijke verkenningen gedaan en er zijn er bijeenkomsten met inwoners en een enquête georganiseerd. Een aantal organisaties heeft adviezen uitgebracht en er kwamen brieven met vragen en zienswijzen binnen bij de gemeente. Alle input wordt in 2021 meegenomen bij het opstellen van de RES 1.0

Afvalinzameling

De coronacrisis confronteerde onze afvalinzamelaar Meerlanden met een sterke en continue stijging van het aanbod huishoudelijk afval en grondstoffenstromen. Afhankelijk van de afvalstroom was er tussen de 15% en 30% meer aanbod waardoor verzamelcontainers structureel sneller vol raakten en er meer bijplaatsingen waren. Er zijn maatregelen genomen en er is op maximale capaciteit gewerkt. Het grote aanbod van restafval heeft ons doen besluiten de acties uit het Afvalplan aan te passen; het was onder deze omstandigheden niet realistisch om de service op restafval aan te passen. Daarom is besloten in 2020 de service op de inzameling van grondstoffen te gaan verhogen, zonder dat daar een verlaging van de service op restafval tegenover stond. De serviceverlaging op restafval wordt in 2021 uitgevoerd.

Zelfstandig en toegankelijk

In Diemen zijn we trots op de dorpse stedelijkheid. Diemen groeit en tegelijkertijd willen we het eigen karakter vasthouden en doorontwikkelen. Die doen we door voorzieningen uit te breiden, infrastructuur te verbeteren, bijvoorbeeld de Oost West As en de verkeersstructuur Diemen Zuid, maar ook het plaatsen van kenmerkende kunst, werken aan veiligheid en het vooruit kijken met de Omgevingsvisie.

Omgevingsvisie

Als opstap naar de Diemense Omgevingsvisie 2040, hebben we in 2020 een Omgevingsagenda opgesteld. In de Omgevingsagenda staan de belangrijkste trends en ontwikkelingen, ambities, kansen en opgaven voor de toekomst van de fysieke leefomgeving in Diemen. We hebben om bijdragen uit de samenleving op te halen onder andere een online enquête onder inwoners en partners van de gemeente gehouden (mei 2020) en zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie gesprekken gevoerd. De Omgevingsagenda is in november 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. In 2021 voeren we verder het

gesprek met de Diemense samenleving over de denkrichtingen die in de Omgevingsagenda zijn geschetst, zodat we gezamenlijk de toekomstige ambities nader kunnen bepalen. Het streven is om de Omgevingsvisie eind 2021 aan de gemeenteraad aan te bieden.

Participatie en communicatie

In 2020 is gewerkt aan een communicatie- en participatievisie welke in de loop van 2021 ook aan de raad kan worden voorgelegd. Als gevolg van corona is in het afgelopen jaar geschakeld en is een handboek digitale participatie ontwikkeld voor medewerkers. Zo zijn er succesvol digitale participatie momenten georganiseerd waar de opkomst soms groter was dan bij de fysieke bijeenkomsten voorheen.

Opvallend in 2020 was ook de toename van beheer van de openbare ruimte door inwoners. Door de lockdown gaan bewoners meer naar buiten in hun eigen omgeving. Dat leidt tot meldingen en initiatieven zoals verzoeken om geveltuinen, zelfbeheer en inrichtingswijzigingen. De hoeveelheid meldingen geeft aan dat inwoners zich betrokken voelen en willen bijdragen aan de openbare ruimte.

Voorzieningen

In 2020 zijn de voorbereidende werkzaamheden afgerond voor de komst van een nieuwe sporthal in een vernieuwd sportcomplex. In 2021 staat de oplevering van de nieuwe hal gepland. Hierna volgt de grondige renovatie van de bestaande hal en ontstaat er een duurzaam en toekomstbestendig sportcomplex voor de vele binnensportverenigingen van Diemen. Ook heeft in 2020 de finale besluitvorming plaatsgevonden over de herinrichting van het sportpark. Er worden twee hockeyvelden, een extra voetbalveld, een handbalveld en een beachveld gerealiseerd. De activiteiten van de honk- en softbalclub TIW-Survivors kunnen worden voortgezet op sportpark Middenmeer in Amsterdam.

In 2020 is de laatste hand gelegd aan het ontwerp voor de aanpassing van De Omval ten faveure van de Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA). Begin 2021 is de gemeenteraad gevraagd voor deze aanpassing een krediet beschikbaar te stellen. Met de verhuizing van de OBA naar De Omval wordt de samenwerking tussen deze twee organisaties nog verder geoptimaliseerd en wordt De Omval nog nadrukkelijker gepositioneerd als de culturele huiskamer van Diemen.

In 2020 is verder invulling gegeven aan de oriëntatie ten aanzien van het concept en de samenwerkingsrelaties rond de vorming van een middelbare school in Diemen. De hiervoor beschikbare locatie naast het Sportcentrum Duran is voor de komende twee jaar hiervoor gereserveerd. Ook wat betreft de basisscholen zijn stappen gezet, met de leerlingprognoses in het achterhoofd. Zo is in 2020 de capaciteit van De Kersenboom uitgebreid met tijdelijke huisvesting.

Veiligheid

In het afgelopen jaar is veel gevraagd van het Team Handhaving en Openbare Orde en Veiligheid. Er was vaak sprake van nieuwe regelgeving waarop gehandeld moest worden. Zowel in de lokale vertaling als de uitvoering van besluiten. De buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) draaien en draaiden in combinatie met de toezichthouders brandveiligheid, bouw- en woningtoezicht en milieu speciale coronadiensten. Ook is er veel werk gestopt in het informeren van bijvoorbeeld supermarkten, sportverenigingen en horeca. Er werd actief geïnformeerd, maar bedrijven wisten ons zelf ook te vinden voor beantwoording van vragen.

De implementatie van de methodiek Scheerlicht heeft hinder ondervonden van alle coronaperikelen, met name tijdens de eerste golf. In een later stadium zijn de voorbereidingen van de implementatie weer opgepakt en is een aantal onderdelen verder ontwikkeld en ingevoerd. Over de voortgang van de methodiek Scheerlicht is uw raad middels een presentatie geïnformeerd.

Slot

Het jaar 2020 was een roerig jaar waarin we als Nederland en Diemen werden opgeschrikt door een nieuwe werkelijkheid. De situatie heeft om veel aanpassingsvermogen gevraagd en gebleken is dat we in staat waren hierin mee te bewegen. Tegelijkertijd staat er nog steeds een grote opgave voor ons en moet in de toekomst nog blijken wat de nasleep gaat zijn van corona. Met de getoonde wendbaarheid en de mogelijkheid onze ambities voort te zetten kijken we met vertrouwen vooruit. Juist in deze tijd is het belangrijk ons solidair te tonen en op die manier te werken aan 'duurzaam samenleven'.

Gelukkig heeft de gemeente Diemen een stevige organisatie en financiële slagkracht. Daarmee kunnen en willen we na de coronacrisis onze diemense samenleving een extra impuls geven. Samen met onze inwoners, bedrijven, horeca en winkeliers kunnen we dan weer bouwen aan een mooie en duurzame toekomst en een plek voor iedereen.

Burgemeester en wethouders van Diemen